

Sisäpiirisäätely ja yhteistoiminta, yhteistoiminta-asiamiehen ohje 31.1.2023

Yhteistoiminta-asiamies on aiemmin 12.4.2012 antanut [ohjeen yhteistoimintaa ja osallistumisoikeuksia koskevan lainsäädännön ja arvopaperimarkkinalain \(746/2012\) sisäpiirisäätelyn yhteensovittamisesta](#).¹ Ohjeessa esille tuodut periaatteet sisäpiirisäätelyn ja osallistumisjärjestelmiin liittyvien tiedonsaantioikeuksien suhteesta ovat edelleen sovellettavissa.

Ohjeen julkaisemisen jälkeen on annettu sekä [markkinoiden väärinkäyttöasetus \(EU\) N:o 596/2014](#) (jäljempänä myös MAR)² että [direktiivi markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista 2014/57/EU](#) (MAD II).

Nyt käsillä olevassa yhteistoiminta-asiamiehen ohjeessa täsmennetään 12.4.2012 annettua ohjetta ottamalla huomioon juuri edellä mainittu MAR- ja MAD II -säätely.

Markkinoiden väärinkäyttöasetus ja direktiivi markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista tulivat pääosin sovellettaviksi 3.7.2016. Asetuksen keskeisenä tavoitteena on turvata rahoitusmarkkinoiden luotettavuus ja parantaa sijoittajansuojaa.

MAR sääntelee markkinoiden väärinkäyttöä eli sisäpiirikauppoja, sisäpiiritiedon laitonta ilmaisemista, markkinoiden manipulointia ja sisäpiiritiedon julkistamista. Lisäksi MAR asettaa velvoitteita muun muassa liikkeeseenlaskijoiden johtohenkilöille ja heidän lähipiiriinsä kuuluville sekä markkinoiden ylläpitäjille ja sijoituspalveluyrityksille. MAR sääntelee myös markkinoiden tunnustelua, sijoitussuosituksia sekä sellaisia julkisten laitosten levittämiä tilastoja tai ennusteita, joilla voi olla huomattava vaikutus rahoitusmarkkinoihin.

MAR on asetuksena suoraan sovellettavaa EU-säätelyä, ja MAD II on sisällytetty osaksi kansallista säätelyä. MARIin liittyy laaja 2-tason säätely, joka on annettu komission 2-tason asetuksina. Komissio on antanut 2-tason asetuksia muun muassa sisäpiiritiedon julkistamisen ja julkistamisen lykkäämisen teknisistä menettelytavoista, johtohenkilöiden liiketoimien ilmoittamisen ja julkistamisen muodosta ja mallista sekä sisäpiirilueteloiden muodosta ja päivitystavasta.

MAR koskee esimerkiksi seuraavia yhtiöitä:

- säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä (pörssilistan yhtiöt)
- monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä (esim. First North -yhtiöt)
- organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä (OTF) kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä
- joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskijoita tietyin edellytyksin.³

¹ Yhteistoiminta-asiamiehen ohje yhteistoimintaa ja osallistumisoikeuksia koskevan lainsäädännön ja arvopaperimarkkinalain sisäpiirisäätelyn yhteensovittamisesta, dnro 47/2/2012.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 596/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta.

³ Lähde: www.finanssivalvonta.fi.

Yhteistoiminta-asiamiehen näkemys sisäpiiritiedon luonteesta ja sisäpiirimerkinnästä

Sisäpiiritieto on suoraan – siis ilman eri ilmoitusta – salassa pidettävä tieto. Kun yrityksen edustajat ilmaisevat jäljempänä käsitellyissä yhteistoiminta- ja osallistumismenettelyissä sisäpiiritietoa, on yhteistoiminta-asiamiehen näkemyksen mukaan suositeltavaa, että sisäpiiritiedon luonne salassa pidettävänä tietona todetaan kulloinkin erikseen. Sisäpiiritietoa saaneet henkilöt ovat velvolliset noudattamaan sisäpiiriä koskevia säännöksiä.

Liikkeellelaskijan velvollisuus on ilmoittaa henkilöstön edustajille, millainen heidän asemansa liikkeellelaskijan sisäpiiriläisinä on.

Yrityksen hallintoelimiin eli hallintoneuvostoon, hallitukseen, johtokuntaan ja johtoryhmään kuuluva henkilöstön edustaja rinnastetaan muihin asianomaisen toimielimen jäseniin. Jos henkilöstön edustajat saavat toimielimen jäsenyyden nojalla säännöllisesti sisäpiiritietoa, he ovat julkisia sisäpiiriläisiä ja heidät voi merkitä julkiseen sisäpiirirekisteriin.

Jos henkilöstön edustaja saa muutoin säännöllisesti sisäpiiritietoa, hänet on merkittävä yrityksen pysyvään sisäpiirirekisteriin. Hankekohtaisesti sisäpiiritietoa saava henkilöstön edustaja ja työntekijä on merkittävä hankekohtaiseen sisäpiirirekisteriin.

YHTEISTOIMINTA-ASIAMIEHEN OHJE

Jos yhteistoimintaa ja osallistumisoikeuksia koskeva lainsäädäntö edellyttää sellaisen sisäpiiritiedon antamista, joka kuuluu markkinoiden väärinkäyttöasetuksen (MAR) ja/tai markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista annetun direktiivin (MAD II) piiriin, on tiedon saaneen henkilön liittäminen sisäpiirirekisteriin toteutettava niissä säädetyn mukaisesti.⁴

Pelkästään se, että annettaviin tietoihin sisältyy sisäpiiritietoa, ei riitä perusteeksi vedota alempana mainittuihin poikkeussäännöksiin.

Yhteistoimintalain (1333/2021) 41 §:n 1 momentin mukaan työnantajalla ei ole velvollisuutta antaa työntekijöille tai henkilöstön edustajille sellaisia tietoja, joiden luovuttamisesta aiheutuu puolueettomasti arvioiden merkittävää haittaa tai vahinkoa yritykselle tai sen toiminnalle. Tämä rajoitus ei saman pykälän 2 momentin nojalla voi kuitenkaan koskea henkilöstön hallintoedustajalle annettavia tietoja.

Yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisönlajuisissa yritysryhmissä annetun lain (335/2007) 44 §:n mukaan yritysryhmän johdolla ja keskushallinnolla ei ole velvollisuutta antaa työntekijöille tai heidän edustajilleen sellaisia tietoja, joiden luovuttamisesta aiheutuisi puolueettomasti arvioiden merkittävää haittaa tai vahinkoa yritysryhmälle, yritykselle tai sen toiminnalle.

Henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä ja eurooppaosuuskunnassa sekä työnantaja-velvoitteista ja henkilöstöedustuksesta rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä annetun lain (758/2004) 32 §:n (90/2023) mukaan eurooppayhtiön, eurooppaosuuskunnan tai osallistuvan yhtiön hallintoneuvosto tai hallitus ei ole erityisen painavista syistä, joita ei ole voitu

⁴ ”Sisäpiiritietona” pidetään asetuksen 7 artiklan 1–4 kohdassa tarkoitettua tietoa.

ennakolta tietää, velvollinen ilmaisemaan työntekijöille tai henkilöstön edustajille tietoja, kun tietojen luovuttamisesta aiheutuisi puolueettomasti arvioiden eurooppayhtiön, eurooppaosuuskunnan tai osallistuvan yhtiön tai sen tytäryhtiöiden ja toimipaikkojen tuotannolle tai toiminnalle merkittävää haittaa tai vahinkoa. Edellä mainitut tiedot tulee kuitenkin antaa viivytyksettä sen jälkeen, kun perusteita poikkeamiselle tiedonantovelvollisuudesta ei enää ole. Samalla on selvitettävä poikkeuksellisen menettelyn syyt. Poikkeus ei voi koskea laissa tarkoitettua henkilöstön hallintoedustusta.

YHTEISTOIMINTA-ASIAMIEHEN TOIMIVALTA JA TEHTÄVÄT

Työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä on yhteistoiminta-asiamies, jonka tehtävänä on valvoa yhteistoimintaa ja henkilöstön osallistumisjärjestelmiä koskevan lainsäädännön noudattamista. Yhteistoiminta-asiamiehen valvontatoimivallan piiriin kuuluvat yhteistoimintalaki (1333/2021), yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisönlaajuisissa yritysryhmissä annettu laki (335/2007), henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä ja eurooppaosuuskunnassa sekä työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksesta rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä annettu laki (758/2004) sekä henkilöstörahaslakia (934/2010).

Yhteistoiminta-asiamiehellä ei ole toimivaltaa antaa valvottavanaan olevasta lainsäädännöstä sitovia tulkintoja eikä tehdä sellaisia sitovia päätöksiä, jotka kuuluvat tuomioistuimen toimivaltaan.

Yhteistoiminta-asiamiehen toimivallan ulkopuolella on esimerkiksi sisäpiirisääntelyn noudattamisen valvonta sekä sitä koskeva neuvonta ja ohjaus. Nämä tehtävät kuuluvat sen sijaan Finanssivalvonnalle. Yhteistoiminta-asiamiehen toimivallan ulkopuolelle jää niin ikään rikoslainsäädäntö.

OHJEEN LUONNE JA VALITUSKIELTO

Ohjeessa esitetyt näkemykset eivät ole oikeudellisesti sitovia. Sitovan oikeudellisen kannan voi antaa vain tuomioistuin. Ohjeeseen ei saa hakea valittamalla muutosta. (Hallintolain 43–45 ja 48 § sekä yhteistoiminta-asiamiehestä annetun lain 2 §.)